

eclass4U

ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΨΗΦΙΑΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ
ΑΠΑΝΤΗΣΗ 2ης
ΓΡΑΠΤΗΣ
ΕΡΓΑΣΙΑΣ

210 5711484 & 6970-401981

www.new.eclass4u.gr

grammateia.eclass4u@gmail.com

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ : Βίκυ Βάρδα

ΕΝΟΤΗΤΑ ΔΕΘ24

ΘΕΜΑ “ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΑΠΑΝΤΗΣΗ 2^{ΗΣ} ΓΡΑΠΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ”

2020-2021

Σελίδα 1 από 20

T. 210-5711484
K- 6970-401981 & 6945-310630

WWW.ECLASS4U.GR
grammateia.eclass4u@gmail.com

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΥΛΗΣ:
ΒΙΚΥ ΒΑΡΔΑ

Πίνακας περιεχομένων

ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	3
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1. ΟΙ ΝΕΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΑΙ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΕΣ ΤΟΥ Ν.4622/2019	4
1. Περιγραφή Οργάνων	4
1.2. Διαφορά Υπηρεσιών και Γραμματειών του νέου Επιτελικού Κράτους.....	8
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2- ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΤΟΠΟΘΕΤΗΣΗΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΩΝ Ν.4389/2016 & Ν.4389/2016	10
Υπηρεσιακοί Γραμματείς Υπουργείων [Άρθρο 36 Ν.4622/2019].	11
Γενικοί ή Ειδικοί Γραμματείς [Άρθρο 41- 42 Ν.4622/2019]	12
Ειδικοί Γραμματείς [Άρθρο 42]	13
Διοικητικοί Γραμματείς και των Τομεακοί και Ειδικοί Τομεακοί Γραμματείς [άρθρο 170 Ν.4389/2016].	14
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3- Η ΑΠΟΚΟΜΜΑΤΙΚΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ	16

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Κοινά αποδεκτή τόσο σε εθνικό όσο και σε παγκόσμιο επίπεδο είναι η άποψη ότι η διοικητική πολυπλοκότητα, η πολυνομία, η υπερδιόγκωση του κρατικού τομέα και η ποιότητα των κανονιστικών ρυθμίσεων διαχρονικά προκαλούν σημαντικές παθογένειες στην ελληνική δημόσια διοίκηση.

Τα διαρθρωτικά προβλήματα που απασχολούν τις ελληνικές κυβερνήσεις από τη μεταπολίτευση επιδέχονται νομοθετικές παρεμβάσεις και μια εκ νέου στοχοθεσία που αφορά την προσπάθεια για απλούστευση και αναμόρφωση, καλύτερη νομοθεσία, διαφάνεια και αναμόρφωση δικαίου.

Στο πλαίσιο αυτών των διαχρονικών επιδιώξεων για διεξοδική και ουσιαστική παρέμβαση στη βελτίωση του έργου της Κυβέρνησης και για την ενδυνάμωση της αποτελεσματικότητας της εκτελεστικής εξουσίας στην εφαρμογή των μεταρρυθμίσεων, ψηφίστηκε ο Ν.4622/2019 για το επιτελικό κράτος. Σε αυτό το νομοθέτημα μεταξύ άλλων προβλέπεται και η θεσμική αναμόρφωση του επιτελείου του Πρωθυπουργού και του Υπουργικού Συμβουλίου με τη θέσπιση νέων συντονιστικών, διοικητικών και υποστηρικτικών Γραμματειών.

Με την ανά χείρας εργασία γίνεται μια προσπάθεια περιγραφής των κυριότερων διαφορών μεταξύ των υποστηρικτικών και επιτελικών Υπηρεσιών και των Ειδικών και Γενικών Γραμματειών, έτσι ώστε να παρουσιαστεί ολοκληρωμένα το είδος και η σημασία των αρμοδιοτήτων τους. Στο δεύτερο μέρος της παρούσας, αναλύεται η διαδικασία τοποθέτησης των Γραμματέων των Υπουργείων με βάση το πρότερο και το τωρινό σχετικό νομοθετικό πλαίσιο του Ν.4622/2019 και του Ν.4389/2016. Στο τρίτο μέρος γίνεται συζήτηση για τον βαθμό αποκομματικοποίησης που επιτυγχάνεται στην κάθε περίπτωση ρύθμισης των ανωτέρω δύο νόμων για το επιτελικό κράτος.

1. Ποια είναι η διαφορά μεταξύ των Γενικών και Ειδικών Γραμματειών που περιλαμβάνουν τα Υπουργεία και των οριζόντιων επιτελικών και υποστηρικτικών υπηρεσιών τους, όπως αναφέρονται στην παράγραφο 2 του άρθρου 35 του Ν.4622/2019 , αναφορικά με το είδος των αρμοδιοτήτων τους;

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1. ΟΙ ΝΕΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΑΙ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΕΣ ΤΟΥ Ν.4622/2019

1. Περιγραφή Οργάνων

Για την απάντησή σας δείτε άρθρο 35 και άρθρο 44 Ν.4622/2019 και Αιτ.Έκθεση Ν.4622/2019

Στο πλαίσιο της εφαρμογής των δημόσιων πολιτικών που διαμορφώνει και αποφασίζει συλλογικά η Κυβέρνηση, τα Υπουργεία μετά την ψήφιση του Ν.4622/2019 διαρθρώνονται έτσι ώστε να συμμετέχουν στο επιτελείο της κεντρικής διοίκησης του κράτους, *α/ οριζόντιες επιτελικές, β/ οριζόντιες υποστηρικτικές , γ/ Γενικές Γραμματείες και δ/ Ειδικές Γραμματείες* και *ε/ αποκεντρωμένες ή περιφερειακές υπηρεσίες* με συγκεκριμένη κατά τόπον ή καθ' ύλην αρμοδιότητα ως προς την εφαρμογή των αρμοδιοτήτων του οικείου Υπουργείου.

Πιο αναλυτικά, στο άρθρο 35 του Ν.4622/2019 προβλέπονται για κάθε ένα από τα τέσσερα πρώτα ανωτέρω όργανα οι ακόλουθες αρμοδιότητες:

ΟΡΓΑΝΟ	ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ	ΠΡΟΙΣΤΑΜΕΝΗ ΑΡΧΗ
Οριζόντιες Επιτελικές Υπηρεσίες	<ul style="list-style-type: none"> • συντονιστικό έργο • παρακολούθηση δημοσίων πολιτικών • η νομοπαρασκευαστική διαδικασία • ο κοινοβουλευτικός έλεγχος • ο εσωτερικός έλεγχος • η επικοινωνία,	<u>Υπουργός ή Υπηρεσιακός Γραμματέας του οικείου Υπουργείου</u>

<p>Οριζόντιες Υποστηρικτικές Υπηρεσίες</p>	<ul style="list-style-type: none"> • εφαρμογή του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Υπαλλήλων • υπηρεσίες ανθρώπινου δυναμικού • διοικητικής υποστήριξης • οικονομικών • Προϋπολογισμού • πληροφορικής • προμηθειών • οργάνωσης • μέριμνας • απλούστευσης διαδικασιών • ποιότητας • αποδοτικότητας 	<p><u>Υπηρεσιακός Γραμματέας του Υπουργείου</u></p>
<p>Γενικές Γραμματείες</p>	<ul style="list-style-type: none"> • σύνολο υπηρεσιών του οικείου Υπουργείου • μεριμνούν για την εύρυθμη λειτουργία των υπηρεσιών της Γενικής Γραμματείας • συνεργάζονται με τον Υπηρεσιακό Γραμματέα του Υπουργείου για κάθε θέμα αρμοδιότητας του τελευταίου, • συμμετέχουν στη διαδικασία σύνταξης του Σχεδίου Δράσης του Υπουργείου • παρακολουθήση της εφαρμογής του κυβερνητικού έργου. • προσυπογράφουν όλα τα έγγραφα που υπογράφονται από τον Πρωθυπουργό, τον Υπουργό, τον Αναπληρωτή Υπουργό ή τον Υφυπουργό • υλοποιούν τη στοχοθεσία και το πρόγραμμα δράσεων • ασκούν κάθε αρμοδιότητα που μεταβιβάζεται σε αυτούς. 	<p><u>Οικείο μέλος της Κυβέρνησης</u></p>
<p>Ειδικές Γραμματείες</p>	<ul style="list-style-type: none"> • διαχείριση συγκεκριμένου έργου ιδιαίτερης εθνικής ή κυβερνητικής σημασίας • προΐσταται των υπηρεσιών της Ειδικής Γραμματείας, • συντονίζει τη λειτουργία της και • υπεύθυνος για την ποιότητα του έργου της και την αποδοτικότητά της, • προσυπογράφει όλα τα έγγραφα που προέρχονται από τις υπαγόμενες σε αυτόν υπηρεσίες • μπορεί να συμμετέχει χωρίς ψήφο σε οποιοδήποτε συμβούλιο ή επιτροπή εκτός από τα υπηρεσιακά και πειθαρχικά. 	<p>αυτόνομη δημόσια υπηρεσία που εποπτεύεται από το <u>Κυβερνητικό Συμβούλιο</u></p>

Όσον αφορά τις Προϊστάμενες Αρχές

- οι **Γενικοί Γραμματείς** (παρ.2 του άρθρ.35 του Ν.4622/2019) επικουρούν τον Πρωθυπουργό, Υπουργό, Αναπληρωτή Υπουργό ή Υφυπουργό κατά τη διαδικασία σχεδιασμού και εφαρμογής των δημόσιων πολιτικών- δηλαδή, κατά τη ΝΟΜΟΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΗ διαδικασία. Με την παρ. 3 του άρθρου 35 διευκρινίζεται ότι οι υπηρεσίες των Γενικών Γραμματειών, δεν επιτρέπεται να ασκούν αρμοδιότητες που υπάγονται στην αρμοδιότητα του Υπηρεσιακού Γραμματέα του Υπουργείου. Επίσης έχουν οι Γενικοί Γραμματείς τη δυνατότητα να μεταβιβάζουν αρμοδιότητες και την εξουσία υπογραφής στους προϊστάμενους των υπηρεσιακών μονάδων των οποίων προϊστανται, να συστήνουν με απόφασή τους επιτροπές ή ομάδες εργασίας από δημόσιους λειτουργούς, υπαλλήλους και ιδιώτες εμπειρογνώμονες, καθώς και να αναθέτουν σε ερευνητικά κέντρα ή επιστημονικά ιδρύματα τη διενέργεια ερευνών και τη σύνταξη μελετών ή άλλων επιστημονικών εργασιών (άρθρο 44 του Ν.4622/2019). Με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται ύστερα από πρόταση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών και του κατά περίπτωση αρμόδιου υπουργού, μπορεί να καταργούνται οι υφιστάμενες γενικές γραμματείες, να συνιστώνται νέες, να μεταφέρονται από υπουργείο σε υπουργείο και να τροποποιούνται οι αρμοδιότητές τους. Με όμοια διατάγματα ρυθμίζονται η οργάνωση και λειτουργία τους.
- Οι **Ειδικόί Γραμματείς** προϊστανται των υπηρεσιών της Ειδικής Γραμματείας, συντονίζουν τη λειτουργία της και είναι υπεύθυνοι για την ποιότητα του έργου της και την αποδοτικότητά της, προσυπογράφουν όλα τα έγγραφα που προέρχονται από τις υπαγόμενες σε αυτόν υπηρεσίες και υπογράφονται από τον προϊστάμενό του Υπουργό, Αναπληρωτή Υπουργό, Υφυπουργό ή Γενικό Γραμματέα και μπορούν να συμμετέχουν χωρίς ψήφο σε οποιοδήποτε Συμβούλιο ή Επιτροπή εκτός από τα Υπηρεσιακά και Πειθαρχικά. Υπάρχει επίσης πρόβλεψη ότι στην απόφαση σύστασης μίας Ειδικής Γραμματείας αφενός μεν προσδιορίζεται ρητώς το συγκεκριμένο έργο ιδιαίτερης εθνικής ή κυβερνητικής σημασίας το οποίο διαχειρίζονται και αφετέρου η διάρκεια της θητείας τους.
- Οι **Υπηρεσιακοί Γραμματείς** αναλαμβάνουν το δύσκολο έργο της μέριμνας για την ομαλή και αποτελεσματική διοικητική και οικονομική λειτουργία των Υπουργείων. Επιπλέον φροντίζουν για τη σύνταξη των Σχεδίων Δράσης του αρμόδιου Υπουργείου και παρακολουθούν αδιάκοπα την εφαρμογή του. Έρχονται σε επαφή και συνεργάζονται με τους Γενικούς και Ειδικούς Γραμματείς και είναι Προϊστάμενοι όλων των ΟΡΙΖΟΝΤΙΩΝ

ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ (Άρθρο 36, ν.4622/2029, σελ.26). Οι Υπηρεσιακοί Γραμματείς, ως προϊστάμενοι όλων των υπηρεσιών που ασκούν τη διαχείριση του ανθρώπινου δυναμικού, την οργανωτική και την οικονομική διαχείριση των Υπουργείων τους, έχουν ως αποστολή τη διασφάλιση της ομαλής και αποτελεσματικής διοικητικής και οικονομικής λειτουργίας των φορέων τους. Προϊστανται αμέσως μετά τον Πρωθυπουργό, Υπουργό, τον Αναπληρωτή Υπουργό και τον Υφυπουργό όλων των υπηρεσιών που αποτελούν τη Γενική Γραμματεία και τις συντονίζει προς την κατεύθυνση της υλοποίησης των σχεδιαζόμενων κυβερνητικών πολιτικών. Επιπλέον, παρέχεται η δυνατότητα με την έκδοση προεδρικού διατάγματος, μετά από πρόταση των αρμόδιων για τον προϋπολογισμό και τη δημόσια διοίκηση υπουργών να ανατεθούν στους Υπηρεσιακούς Γενικούς Γραμματείς πρόσθετες αρμοδιότητες για τελική υπογραφή ενώ και οι ίδιοι, με απόφασή τους μπορούν να εκχωρήσουν αρμοδιότητες και εξουσία τελικής υπογραφής σε διοικητικά επίπεδα που υπάγονται σε αυτόν (Αιτιολογική έκθεση Ν.4622/2019, σελ.27).

Ειδικότερα, με το άρθρο αυτό οι Υπηρεσιακοί Γραμματείς έχουν εξουσία τελικής υπογραφής για τις εξής πράξεις: (α) η έγκριση των περιγραμμάτων θέσεων ευθύνης, (β) η έκδοση προκηρύξεων για την κάλυψη θέσεων ευθύνης των Υπουργείων, (γ) η συγκρότηση συλλογικών οργάνων και επιτροπών σχετικά με την επιλογή προϊσταμένων διοίκησης και τη διαδικασία κινητικότητας, (δ) η συγκρότηση της Ειδικής Επιτροπής Αξιολόγησης του άρθρου 21 του ν 4369/2016, (ε) οι ατομικές διοικητικές πράξεις που αφορούν σε κάθε ζήτημα μεταβολής της υπηρεσιακής κατάστασης των υπαλλήλων του Υπουργείου ανεξαρτήτως σχέσης εργασίας, (στ) οι ατομικές διοικητικές πράξεις που σχετίζονται με τη διαδικασία επιλογής και τοποθέτησης προϊσταμένων οργανικών μονάδων του Υπουργείου, (ζ) οι ατομικές διοικητικές πράξεις που αφορούν στη βαθμολογική ή μισθολογική προαγωγή, (η) η συγκρότηση πειθαρχικών και υπηρεσιακών συμβουλίων, (θ) η χορήγηση αδειών στο πάσης φύσης προσωπικό του Υπουργείου, (ι) η έκδοση αποφάσεων καθιέρωσης υπερωριακής εργασίας με αμοιβή του προσωπικού του Υπουργείου.

1.2. Διαφορά Υπηρεσιών και Γραμματειών του νέου Επιτελικού Κράτους

Από την ανωτέρω ανάλυση των αρμοδιοτήτων και του βαθμού ευθύνης και εξουσίας των νέων επιτελικών οργάνων φαίνεται ότι οι Γενικές και οι Ειδικές Γραμματείες αναλαμβάνουν να επικουρούν τον αρμόδιο- οικείο Υπουργό έτσι ώστε να σχεδιάζουν και να εφαρμόζουν δημόσιες πολιτικές, να συντονίζουν την κατεύθυνση και δράση των οικείων Υπουργείων και να εξυπηρετούν με εξειδικευμένο τρόπο τους στρατηγικούς στόχους της Κυβέρνησης (άρθρο 35, Ν.4622/2019).

Από την άλλη, στις οριζόντιες και επιτελικές Υπηρεσίες ανατίθεται διοικητικής φύσης έργο. Πιο ειδικά, οι επιτελικές επικεντρώνονται περισσότερο στην παρακολούθηση των δημοσίων πολιτικών και στον εσωτερικό συντονισμό για την καλύτερη επιτέλεση της νομοπαρασκευαστικής διαδικασίας, ελέγχοντας και επιτηρώντας, επικοινωνώντας και διαμοιράζοντας πληροφορίες και πολύτιμη βοήθεια σε ζητήματα οργανωτικής και διαδικαστικής διάστασης. Οι δε Οριζόντιες υποστηρικτικές υπηρεσίες έχουν καθαρά χαρακτήρα οργανωτικών δομών διοικητικής υποστήριξης και παρέχουν υπηρεσίες ανθρώπινου δυναμικού στο πλαίσιο του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Υπαλλήλων, ιδίως υπηρεσίες επιλογής, αξιολόγησης και τοποθέτησης προσωπικού, διαχειρίζονται τα κονδύλια των Υπουργείων και συμμετέχουν με, οικονομικών και προϋπολογισμού, πληροφορικής και προμηθειών, ενώ μεριμνούν διαρκώς για την απλούστευση των διοικητικών διαδικασιών.

Με τον Ν.4622/2019 και συγκεκριμένα μέσω της δημιουργίας των νέων αυτών θεσμών, Υπηρεσιών και Γραμματειών, η Κυβέρνηση *αποσκοπεί στο να διαμορφώσει τις συνθήκες εκείνες, ώστε η εμπιστοσύνη των πολιτών και των επιχειρήσεων, σε όρους αποτελεσματικότητας και αποδοτικότητας να θεωρείται αυτονόητη απέναντι στους κυβερνητικούς θεσμούς και τη Δημόσια Διοίκηση.* Στο πλαίσιο αυτό, ορίζει τις βασικές δομές της Κεντρικής Διοίκησης και τον τρόπο με τον οποίο αυτές λειτουργούν, ενώ οριοθετεί για πρώτη φορά τον ολοκληρωμένο στρατηγικό προγραμματισμό και τον συντονισμό της διοικητικής λειτουργίας.

Επιδιώκεται δηλαδή με την ίδρυση νέων συντονιστικών, επιτελικών και υποστηρικτικών οργάνων η έμπρακτη διάκριση της Κυβέρνησης από τη Διοίκηση (Αιτιολογική έκθεση Ν.4622/2019, σελ.2-3).

Στο σημείο αυτό αποτυπώνεται και η διαφορά των Γραμματειών από τις Υπηρεσίες. Οι πρώτες οριοθετούν το έργο τους στο πεδίο που διαμορφώνεται για να επικουρούν, να συντονίζουν και να προσφέρουν τα απαραίτητα στοιχεία, δεδομένα και μέσα για να διευκολύνουν το έργο της κυβέρνησης, κατά τον σχεδιασμό, την παραγωγή και την εφαρμογή των επιλεγμένων δημόσιων πολιτικών. Κατ' επέκταση διαμορφώνεται το πλαίσιο της αποτελεσματικής παρακολούθησης και αξιολόγησης της κυβερνητικής πολιτικής που διευκολύνονται από εξειδικευμένα στελέχη και υπαλλήλους με ειδική αποστολή και έργο την υποβήθηση της νομοπαραγωγής.

Στο βασικό σκεπτικό της Κυβέρνησης με τη νομοθέτηση αυτών των Γενικών και Ειδικών Γραμματειών είναι να ανατίθενται έτσι καταρχήν στους επικεφαλής της διοικητικής ιεραρχίας η έκδοση του συνόλου των ατομικών διοικητικών πράξεων όπως επίσης η διοικητική και οικονομική διαχείριση του κάθε Υπουργείου. Από την άλλη για να μην υπάρχει σύγχυση αλλά κυρίως για να αποφευχθεί η τυχόν πολιτική παρέμβαση, με το Ν.4622/2019, ως διατάκτες του προϋπολογισμού των Υπουργείων ορίζονται οι Υπηρεσιακοί Γραμματείς που επιλέγονται με αντικειμενικά κριτήρια και χωρίς κομματικές σκοπιμότητες. Επίσης, οι Υπηρεσιακοί Γραμματείς, εκτός των αρμοδιοτήτων που αναλαμβάνουν σύμφωνα με την παράγραφο 1, αποκτούν την αρμοδιότητα της τελικής υπογραφής διοικητικών πράξεων που αφορούν στη διενέργεια διαδικασιών ανάθεσης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων του οικείου Υπουργείου, από τη διακήρυξη του διαγωνισμού έως και την κατακύρωση της σύμβασης ή την ματαίωση της διαδικασίας, αποτυπώνοντας έτσι και τον θεμελιώδη ρόλο τους, με διοικητικό και όχι πολιτικό περιεχόμενο αποφάσεων (Αιτιολογική έκθεση Ν.4622/2019, σελ.27).

Ο Πρωθυπουργός με τις αυξημένες αρμοδιότητές του, δεδομένου του αξιώματός του αλλά και του ρόλου του ως επικεφαλής της Κυβέρνησης και ως αρχηγού κόμματος, βρίσκεται συνεχώς υπό την παρακολούθηση και τον έλεγχο του λαού. Επομένως, για να ανταποκριθεί σε όλες αυτές τις ευθύνες που έχει, πρέπει να λαμβάνει και την κατάλληλη υποστήριξη, συμβουλές και να κάνει την απαραίτητη προετοιμασία. Τον ρόλο αυτό, τον αναλαμβάνουν οι Υπηρεσίες [επιτελικές και υποστηρικτικές] που αναφέρονται σε αυτόν και οι οποίες στελεχώνονται κυρίως από εξειδικευμένο προσωπικό. Ο πολιτικός ρόλος και η ευθύνη για την αποτελεσματική επίτευξη της νομοπαρασκευαστικής διαδικασίας, άρα και της ποιότητας νομοθέτησης μέσω της διαμόρφωσης των κατάλληλων δημόσιων πολιτικών, αποδίδεται στις Γενικές και Ειδικές Γραμματείες.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2- ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΤΟΠΟΘΕΤΗΣΗΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΩΝ Ν.4389/2016 & Ν.4389/2016

2. Περιγράψτε την ισχύουσα διαδικασία τοποθέτησης των Υπηρεσιακών Γραμματέων και των Γενικών και Ειδικών Γραμματέων των Υπουργείων σύμφωνα με το Ν. 4622/2019, καθώς και την αντίστοιχη διαδικασία τοποθέτησης των Διοικητικών Γραμματέων και των Τομεακών και Ειδικών Τομεακών Γραμματέων, όπως την προέβλεπε το προγενέστερο νομικό πλαίσιο (Ν.4389/2016).

*Για την απάντησή σας δείτε τα άρθρα 35-36-41-44 και Άρθρο 170
Ν.4389/2016 και Αιτ. Έκθεση Ν.4389/2016*

Με τον Ν.4622/2019 για το επιτελικό κράτος επιδιώκεται μια ευρύτερη βελτίωση της εσωτερικής οργάνωσης του κράτους. Για την τελευταία, δηλαδή για την καλύτερη αναδιοργάνωση του κράτους αναγκαία προϋπόθεση αποτελεί η θέσπιση θεσμών και διοικητικών μοντέλων, που να επικεντρώνονται στην εκπλήρωση των δύο βασικών αξόνων του εν λόγω νομοθετήματος και της φιλοσοφίας της Κυβέρνησης για τον νέο τρόπο διακυβέρνησης. Οι στόχοι αυτοί αφορούν την εξασφάλιση της ανάκτησης της εμπιστοσύνης των πολιτών προς την εκτελεστική εξουσία και την ανάκτηση της εμπιστοσύνης του δημοσίου υπαλλήλου στις δυνατότητές του (Αιτ.Έκθεση Ν.4622/2019, σελ.2-3).

Μία από τις βασικές ευθύνες της Κυβέρνησης στο πλαίσιο που θέτουν οι άξονες που επιδιώκονται με τον Ν.4622/2019, καταρχάς, είναι η δραστική αλλαγή στον τρόπο λειτουργίας της Κυβέρνησης, με βασικούς στόχους την ύπαρξη ενός ισχυρού συντονιστικού πυρήνα υπό τη μορφή του Υπουργικού Συμβουλίου και με την καθοδήγηση του Πρωθυπουργού, αλλά και τη δημιουργία σύγχρονων και ευέλικτων συλλογικών κυβερνητικών οργάνων και τέλος την καθιέρωση ενός ευέλικτου και αποτελεσματικού σώματος Υπουργών, Αναπληρωτών Υπουργών και Υφυπουργών που θα τηρούν αυστηρές διαδικασίες στρατηγικού προγραμματισμού σε ετήσια βάση. Αυτή η νέα αρχιτεκτονική με τον Ν.4622 ρυθμίζεται με πιο διαφανείς, σαφείς και προκαθορισμένους κανόνες, που οριοθετούν και τις αντίστοιχες διαδικασίες στελέχωσης και τοποθέτησης υπαλλήλων σε νευραλγικής σημασίας θέσεις.

Αναλυτικότερα, όσον αφορά την τοποθέτηση των Γραμματέων το επιτελικό κράτος (Ν.4622/2019) τη ρυθμίζει ως εξής :

Υπηρεσιακοί Γραμματείς Υπουργείων [Άρθρο 36 Ν.4622/2019].

Με το άρθρο 36 συστήνεται σε κάθε Υπουργείο θέση μόνιμου Υπηρεσιακού Γραμματέα με βαθμό Ιο της κατηγορίας ειδικών θέσεων, που υπάγεται στον Υπουργό, οι οποίοι επιλέγονται από πενταμελή Επιτροπή Επιλογής Στελεχών του Δημοσίου και στην οποία δεν μετέχει κανένα κυβερνητικό στέλεχος. Τα δε μέλη της Επιτροπής είναι τα εξής: *τρεις (3) Αντιπρόεδροι ή σύμβουλοι του ΑΣΕΠ με ισάριθμους συμβούλους ως αναπληρωτές, ένας πρώην δικαστικός λειτουργός του Ελεγκτικού Συνεδρίου με τον αναπληρωτή του και ο Πρόεδρος του Ε.Κ.Δ.Δ.Α. με τον αναπληρωτή του.*

Οι Υπηρεσιακοί Γραμματείς πρέπει να έχουν ιδιαίτερα αυξημένα τυπικά προσόντα, και συγκεκριμένα πρέπει να κατέχουν πτυχίο Ανώτατου Εκπαιδευτικού Ιδρύματος της ημεδαπής ή ισότιμο αντίστοιχης ειδικότητας σχολών της αλλοδαπής, (β) να έχουν πολύ καλή γνώση μιας ξένης γλώσσας της Ε.Ε., (γ) να έχουν τουλάχιστον δωδεκαετή (12) πραγματική προϋπηρεσία στο δημόσιο τομέα, (δ) να έχουν τουλάχιστον τριετή (3) προϋπηρεσία σε φορείς της Κεντρικής Δημόσιας Διοίκησης σε θέση ευθύνης επιπέδου Γενικής Διεύθυνσης ή πενταετή προϋπηρεσία σε θέση ευθύνης επιπέδου Διεύθυνσης ή τετραετή προϋπηρεσία και στα δύο αυτά επίπεδα εκ των οποίων ένα (1) έτος σε θέση ευθύνης επιπέδου Γενικής Διεύθυνσης.

Πιο συγκεκριμένα, δικαίωμα υποβολής υποψηφιότητας για τις θέσεις των Υπηρεσιακών Γραμματέων έχουν τακτικοί δημόσιοι υπάλληλοι με σχέση εργασίας δημοσίου δικαίου ή ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου σε φορέα της Γενικής Κυβέρνησης, με τα ακόλουθα ελάχιστα προσόντα:

(α) Πτυχίο Ανώτατου Εκπαιδευτικού Ιδρύματος της ημεδαπής ή ισότιμο αντίστοιχης ειδικότητας σχολών της αλλοδαπής, (β) πολύ καλή γνώση μιας ξένης γλώσσας της Ε.Ε.,(γ) τουλάχιστον δωδεκαετή πραγματική προϋπηρεσία στον δημόσιο τομέα, (δ) τουλάχιστον τριετή προϋπηρεσία σε φορείς της Κεντρικής Δημόσιας Διοίκησης και νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, σε θέση ευθύνης επιπέδου Γενικής Διεύθυνσης ή πενταετή προϋπηρεσία σε θέση ευθύνης επιπέδου Διεύθυνσης ή τετραετή προϋπηρεσία και στα δύο αυτά επίπεδα εκ των οποίων ένα (1) έτος σε θέση ευθύνης επιπέδου Γενικής Διεύθυνσης.

Για την τελική επιλογή των Υπηρεσιακών Γραμματέων εφαρμόζεται (α) *Μοριοδότηση τυπικών εκπαιδευτικών προσόντων*, (β) *Μοριοδότηση προσόντων εμπειρίας*, (γ) *Μοριοδότηση κατόπιν δομημένης συνέντευξης*.

Σκοπός της δομημένης συνέντευξης είναι η Επιτροπή να διαμορφώσει γνώμη για την προσωπικότητα και την καταλληλότητα υποψηφίου για την άσκηση των καθηκόντων της θέσης. Επιπλέον **πρέπει να είναι εν ενεργεία τακτικοί υπάλληλοι της Γενικής Κυβέρνησης**, κατά την αίτηση υποψηφιότητας.

Η **διαδικασία επιλογής** διεξάγεται, ανά θέση, ως εξής:

(α) Επιλογή των υποψηφίων που συγκεντρώνουν τα ελάχιστα απαιτούμενα προσόντα.

(β) Μοριοδότηση των επιλέξιμων υποψηφίων με βάση τα κριτήρια των περιπτώσεων (α) και (β) της παραγράφου 6 του παρόντος άρθρου. [Σε περίπτωση μεγάλου αριθμού αιτήσεων, η Επιτροπή δύναται να ελέγξει τα δικαιολογητικά και την εν γένει ακρίβεια των δηλώσεων μόνο των υποψηφίων, που σύμφωνα με τα στοιχεία της αίτησής τους κατατάσσονται στους δώδεκα (12) πρώτους υποψηφίους και στη συνέχεια να προχωρήσει σε έλεγχο περαιτέρω υποψηφιοτήτων, εάν προκύψει τέτοια ανάγκη κατά τον έλεγχο των δώδεκα (12) πρώτων υποψηφιοτήτων.]

(γ) Σύνταξη και ανάρτηση στην ιστοσελίδα του ΑΣΕΠ Προσωρινών Πινάκων

(δ) Οι υποψήφιοι έχουν αποκλειστική προθεσμία πέντε (5) ημερών προκειμένου να υποβάλουν τυχόν ενστάσεις.

(ε) Οι ενστάσεις εκδικάζονται από την Επιτροπή εντός προθεσμίας δεκαπέντε (15) ημερών και στη συνέχεια αναρτώνται οι οριστικοί πίνακες αποκλειομένων και επιλέξιμων υποψηφίων με τη βαθμολογία τους.

(στ) Στη συνέχεια, η Επιτροπή καλεί σε συνέντευξη τους επτά (7) πρώτους σε βαθμολογία υποψηφίους.

[<https://www.lawspot.gr/nomikes-plirofories/nomothesia/n-4622-2019/arthro-36-nomos-4622-2019-ypiresiakoi-grammateis>]

Γενικοί ή Ειδικοί Γραμματείς [Άρθρο 41- 42 Ν.4622/2019]

Τοποθετούνται πρόσωπα τα οποία διαθέτουν κατ' ελάχιστον:

α) Πτυχίο Ανώτατου Εκπαιδευτικού Ιδρύματος της ημεδαπής ή ισότιμο αντίστοιχης ειδικότητας σχολών της αλλοδαπής,

(β) πολύ καλή γνώση μιας τουλάχιστον γλώσσας της Ε.Ε.,

(γ) ισχυρό ιστορικό φορολογικής συμμόρφωσης.

Επιτρέπεται η ανάθεση καθηκόντων Γενικών ή Ειδικών Γραμματέων σε δημοσίους υπάλληλους δημοσίου δικαίου ή ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου ή δημοσίους λειτουργούς, καθώς και σε δικηγόρους με έμμισθη εντολή του δημοσίου τομέα, εφόσον πληρούν τα κριτήρια του προηγούμενου εδαφίου. Ελλείποντος, απόντος ή κωλυόμενου Γενικού ή Ειδικού Γραμματέα Υπουργείου δύναται, με κοινή απόφαση του Πρωθυπουργού και του οικείου Υπουργού, για χρονικό διάστημα που δεν μπορεί να υπερβαίνει τους έξι (6) μήνες και χωρίς καμία πρόσθετη αμοιβή ή αποζημίωση. Επιτρέπεται να ανατίθεται σε Γενικό ή Ειδικό Γραμματέα του ιδίου Υπουργείου η παράλληλη άσκηση των καθηκόντων του Γενικού ή Ειδικού Γραμματέα που ελλείπει, απουσιάζει ή κωλύεται.

Οι Γενικοί Γραμματείς διορίζονται και παύονται με κοινή απόφαση του Πρωθυπουργού και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Σε κάθε Υπουργείο συνιστάται από μία (1) θέση μετακλητού Αναπληρωτή Γενικού Γραμματέα¹ με βαθμό β' της κατηγορίας ειδικών θέσεων. Στις θέσεις Αναπληρωτών Γενικών Γραμματέων επιτρέπεται, κατά τις κείμενες διατάξεις, ο διορισμός υπαλλήλων και λειτουργών του δημόσιου τομέα, [άρθρ.1 παρ.6.Ν.-άρθρο 51 του ν. 1892/1990], ανεξάρτητα από τη σχέση με την οποία υπηρετούν σε αυτόν.

Ειδικοί Γραμματείς [Άρθρο 42]

- Οι Ειδικοί Γραμματείς διορίζονται και παύονται με κοινή απόφαση του Πρωθυπουργού και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.
- Είναι **μετακλητοί υπάλληλοι** με βαθμό 2ο της κατηγορίας ειδικών θέσεων.
- Για τον διορισμό σε θέση ειδικού γραμματέα απαιτείται η κατοχή τουλάχιστον πτυχίου ανώτατης σχολής της ημεδαπής ή ισότιμης της αλλοδαπής και διοικητική εμπειρία.
- Ως ειδικός γραμματέας μπορεί να διοριστεί και δημόσιος υπάλληλος ή λειτουργός ή υπάλληλος οποιουδήποτε νομικού προσώπου του δημόσιου τομέα εν ενεργεία ή συνταξιούχος.
- Σε περίπτωση που διορίζεται σε θέση ειδικού γραμματέα δημόσιος υπάλληλος ή λειτουργός ή υπάλληλος νομικού προσώπου του δημόσιου τομέα αναστέλλεται η άσκηση

¹ Ο Αναπληρωτής Γενικός Γραμματέας λαμβάνει το σύνολο των αποδοχών που προβλέπονται για τον Ειδικό Γραμματέα Υπουργείου, όπως ισχύουν κάθε φορά. Οι Αναπληρωτές Γενικοί Γραμματείς διορίζονται και παύονται με κοινή απόφαση του αρμόδιου Υπουργού και Αναπληρωτή Υπουργού. Με ίδια απόφαση καθορίζονται και οι αρμοδιότητες των Αναπληρωτών Γενικών Γραμματέων, εκ των αρμοδιοτήτων των Γενικών Γραμματέων του Υπουργείου.

καθηκόντων στην κύρια θέση του, στην οποία επανέρχεται αυτοδικαίως με την απαλλαγή των καθηκόντων του από τη θέση του ειδικού γραμματέα.

- Αναστολή της άσκησης καθηκόντων της κύριας θέσης δεν επέρχεται για τους διοριζόμενους ως ειδικούς γραμματείς που υπηρετούν ως μέλη διδακτικού ερευνητικού προσωπικού σε ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα.
- Δημόσιος υπάλληλος, για να οριστεί ειδικός γραμματέας σύμφωνα με τη διάταξη της παραγράφου 3 στο υπουργείο στο οποίο ανήκει, πρέπει να έχει το βαθμό Α' της κατηγορίας ΠΕ και να έχει επιλεγεί προϊστάμενος διεύθυνσης ή αντίστοιχου επιπέδου οργανικής μονάδας.

Διοικητικοί Γραμματείς και των Τομεακοί και Ειδικοί Τομεακοί Γραμματείς [άρθρο 170 Ν.4389/2016].

Στον Ν.4389/2016 και συγκριμένα στο άρθρο 170 υπήρχε ρητή διάταξη για τη σύσταση θέσεων Διοικητικών και Αναπληρωτών Διοικητικών Γραμματέων Υπουργείων με βαθμό 1ο της κατηγορίας ειδικών θέσεων (Ε.Θ.), που υπάγονταν σε κάθε Υπουργό ή Αναπληρωτή Υπουργό αντίστοιχα. Με πρόταση Υπουργικού Συμβουλίου, καθορίζονταν και οι αρμοδιότητες των Διοικητικών και Αναπληρωτών Διοικητικών Γραμματέων καθώς και των Τομεακών και Ειδικών Τομεακών Γραμματέων και ο τρόπος άσκησής τους, όπως επίσης και κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια (άρθρο 170 Ν.4389/2016).

Για την πλήρωση των θέσεων εκδιδόταν πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος από τον οικείο Υπουργό. Η πρόσκληση δημοσιευόταν στην ιστοσελίδα του οικείου Υπουργείου και στην ιστοσελίδα του Α.Σ.Ε.Π. επί δέκα (10) ημέρες τουλάχιστον. Δικαίωμα υποβολής αίτησης είχαν μέλη του Μητρώου του άρθρου 1, καθώς και υποψήφιοι που δεν υπηρετούσαν στον δημόσιο τομέα. Το κατά το άρθρο 10 Ειδικό Συμβούλιο Επιλογής Διοικήσεων (Ε.Σ.Ε.Δ.), αξιολογούσε τα προσόντα των υποψηφίων και υπέβαλε στον αρμόδιο Υπουργό εισήγηση με τους τρεις (3) επικρατέστερους υποψηφίους, μέχρι ένας (1) εκ των οποίων επιλεγόταν μεταξύ των υποψηφίων που δεν υπηρετούσαν στο δημόσιο τομέα. Ο διορισμός ολοκληρωνόταν με απόφαση του αρμόδιου Υπουργού, ο οποίος επέλεγε υποχρεωτικά έναν από τους τρεις (3) επικρατέστερους υποψηφίους, και δημοσίευε στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης. Για την επιλογή των τριών (3) επικρατέστερων υποψηφίων, το Ειδικό Συμβούλιο Επιλογής Διοικήσεων [Ε.Σ.Ε.Δ.] λαμβάνονταν υπόψη

- *τα βιογραφικά στοιχεία των υποψηφίων ,τα τυπικά τους προσόντα, το εν γένει επιστημονικό και ερευνητικό έργο τους σε συνάφεια με το προβλεπόμενο περίγραμμα της προκηρυσσόμενης θέσης και την πρότερη συνολικά διοικητική εμπειρία τους.*

Πιο ειδικά, το Ε.Σ.Ε.Δ. συνεκτιμούσε την εν γένει προσωπικότητα των υποψηφίων, κατόπιν διενέργειας δομημένης συνέντευξης, στην οποία καλούνταν υποχρεωτικά, εφόσον υπήρχαν τουλάχιστον δέκα (10) υποψήφιοι για κάθε θέση, εκ των οποίων τουλάχιστον έξι (6) έπρεπε να είναι υποψήφιοι, μέλη του Μητρώου . Για τη συνέντευξη υπήρχε σχετικό πρακτικό, το οποίο συνυποβαλλόταν με την εισήγηση του Ε.Σ.Ε.Δ. στον Υπουργό. Η ως άνω διαδικασία εξακολουθούσε ακόμη και αν οι υποψήφιοι ήταν λιγότεροι από τρεις (3). Στην περίπτωση αυτή το Ε.Σ.Ε.Δ. υπέβαλε εισήγηση με το σύνολο των υποψηφίων.» Η θητεία των ανωτέρω έληγε αυτοδίκαια σε περίπτωση κατάργησης της θέσης για την οποία είχαν επιλεγεί ή της οργανωτικής δομής της οποίας προΐσταντο (άρθρο 170, Ν.4389/2016).

Σε περίπτωση που οι θητείες των επιλεγμένων Διοικητικών Γραμματέων και των Τομεακών και Ειδικών Τομεακών Γραμματέων συνέπεφταν χρονικά με τις θητείες των Γενικών Γραμματέων Υπουργείων, Αναπληρωτών Γενικών Γραμματέων Υπουργείων, Γενικών και Ειδικών Γραμματέων, προϊσταμένων Γενικών και Ειδικών Γραμματειών, οι αρμοδιότητες των τελευταίων αφορούσαν την εξασφάλιση του πολιτικού συντονισμού και στην αποτελεσματική υιοθέτηση της κυβερνητικής πολιτικής, όπως αυτή καθοριζόταν από την Κυβέρνηση και τα όργανά της.»

[<https://www.lawspot.gr/nomikes-plirofories/nomothesia/n-4389-2016/arthro-170-nomos-4389-2016-dioikitikoi-grammateis>].

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3- Η ΑΠΟΚΟΜΜΑΤΙΚΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

3. Συγκρίνατε τις παραπάνω δύο διαδικασίες ως προς τη συμβολή τους στον στόχο της αποκομματικοποίησης της Δημόσιας Διοίκησης. Αιτιολογείστε την απάντησή σας.

Σπανού, 2018, σελ.257-267 και Αιτιολογικές Εκθέσεις Ν.4389- Ν.4622

Στον Ν. 4389/2016, η διαδικασία που προβλεπόταν για την τοποθέτηση των Διοικητικών και Τομεακών Γραμματέων καθιστούσε δυνατή τη διεπαφή διοίκησης-πολιτικής με αποτέλεσμα να υπάγονται στη διακριτική ευχέρεια της πολιτικής, με τήρηση ορισμένων προϋποθέσεων (ελάχιστων απαιτήσεων). Στελέχη με θητεία, που δεν είχαν σχέση με τον συγκεκριμένο χώρο και αποχωρούσαν μετά τη λήξη της, δεν συμμετείχαν στη *θεσμική συνέχεια και μνήμη* του κυβερνητικού έργου (Σπανού, 2018, σελ.264).

Το προβληματικό πεδίο της σχέσης διοίκησης και πολιτικής προσέγγισε από νωρίς ο ΟΟΣΑ, ο οποίος σε σχετική του έκθεση του (2011 στο Σπανού, 2018, σελ.257) επισήμανε την ανάγκη αξιολόγησης του ρόλου και της ευθύνης των πολιτικά διορισμένων στελεχών της Ελληνικής δημόσιας διοίκησης.

Με έναν τέτοιο προσανατολισμό, στο πλαίσιο της διοικητικής μεταρρύθμισης το 2014 διαμορφώθηκε ειδική Εθνική στρατηγική με σκοπό τη μείωση του αριθμού των Γενικών Γραμματέων και την αναδιοργάνωση των Υπουργείων (Σπανού, 2018, σελ.257). Δυο χρόνια αργότερα το 2015, στο τρίτο Μνημόνιο το ζήτημα της αποπολιτικοποίησης δέχτηκε έντονη κριτική από τους θεσμούς, ενώ έλαβε μεγάλη βαρύτητα η προτεραιότητα της αποσύνδεσης της πολιτικής από τη διοίκηση. Ο όρος «*αποπολιτικοποίηση*» και αντίστοιχα η «*αποκομματικοποίηση*» είναι έννοιες που θεωρούνται ότι εκφράζουν τον περιορισμό της σχετικής δυνατότητας, δηλαδή της διακριτικής ευχέρειας, που έχει πολιτική ηγεσία να επιλέγει με πολιτικά ή και με κομματικά κριτήρια και τα στελέχη της.

Συνεχίζοντας τη μεταρρυθμιστική προσπάθεια, η κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ, το 2016 με το νόμο 4389 αναλαμβάνει να οριοθετήσει αυτή τη διακριτική ευχέρεια της πολιτικής ηγεσίας. Για τον σκοπό αυτό εφαρμόζει δύο μηχανισμούς. Πρωταρχικά το Εθνικό Μητρώο Επιτελικών Στελεχών υπό την εποπτεία του ΑΣΕΠ, από το οποίο επιλέγονται οι υποψήφιοι που πληρούν τα κριτήρια για να λάβουν εξειδικευμένες ευθύνες στον κρατικό τομέα. Το δεύτερο μηχανισμό αποτελεί η διαδικασία προκήρυξης και αξιολόγησης, από ειδικά σχεδιασμένο όργανο το Ειδικό Συμβούλιο Επιλογής Διοικήσεων. Την τελική επιλογή για τους υποψήφιους είχε κατά απόλυτη διακριτική ευχέρεια ο αρμόδιος Υπουργός (Σπανού, 2018, σελ.258).

Συνεπώς, δεν εξασφαλιζόταν με την εν λόγω διαδικασία η απαιτούμενη νομιμοποίηση, ούτε περιορίστηκε η εξάρτηση των Γραμματέων Διοικητικών και Τομεακών από τον εκάστοτε Υπουργό, μολονότι η περιγραφή θέσης εργασίας τους περιλάμβανε έναν περισσότερο διοικητικό και λιγότερο πολιτικό ρόλο. Παρέμεινε δηλαδή με τον Ν.4389/2016 και τον τρόπο επιλογής των στελεχών, η δυνατότητα των κυβερνήσεων να διορίζουν και να ανακαλούν κατά το δοκούν στελέχη σε επιτελικές θέσεις της διοίκησης και του δημοσίου τομέα. Ειδικότερα, όσον αφορά τα προσόντα που απαιτούνταν για την εγγραφή στο Μητρώο ήταν αρκετά ετερογενή, πράγμα το οποίο περιέπλεκε τη μελλοντική αξιολόγηση των υποψηφίων για επιτελικές θέσεις. Τέλος, η έλλειψη συγκρισιμότητας διέυρνε τη διακριτική ευχέρεια και την καθιστούσε δύσκολη να ελεγχθεί, έστω και στο προκαταρκτικό στάδιο της πρόκρισης των επικρατέστερων για τη συνέντευξη (Σπανού, 2018, σελ.259).

Αξιολογώντας κριτικά τον **N.4389/2016** χαρακτηρίζεται από έλλειψη συμβατότητας με την ελληνική πολιτική κουλτούρα και από μια ασάφεια του καθεστώτος και του ρόλου των επιτελικών στελεχών. Τα δε κύρια χαρακτηριστικά του συστήματος που διαμορφώθηκε θεωρείται ότι δεν επέφεραν την επιθυμητή βελτίωση της αποτελεσματικότητας, παρά μόνο ενδυνάμωσε τις ισχυρές τάσεις της ελληνικής πολιτικής παράδοσης. Τελικά δημιουργήθηκε ένας «υπερφορτωμένος φορμαλιστικός μηχανισμός», χωρίς ουσιαστικό αντίκρισμα που δεν απέτρεψε την πολιτικοποίηση της επιλογής των επιτελικών στελεχών (Σπανού, 2018, σελ.265).

Με τον Ν.4622/2019, επιδιώκεται για πρώτη φορά η πραγματική αποκομματικοποίηση της διοικητικής και οικονομικής λειτουργίας των Υπουργείων με τη σύσταση θέσης Γενικού, Ειδικού και Υπηρεσιακού Γραμματέα σε κάθε Υπουργείο. Επιδιώκεται έτσι η οριστική διάρρηξη της διαπλοκής πολιτικής και διοικητικής σφαίρας στα αμιγώς διοικητικά ζητήματα και ο περιορισμός της ενασχόλησης της εκάστοτε πολιτικής ηγεσίας με θέματα όπως η τοποθέτηση των υπαλλήλων στις διοικητικές μονάδες, η συγκρότηση επιτροπών διαγωνισμού, η πληρωμή των δαπανών κ.λπ..

Ταυτόχρονα γίνεται μια στρατηγικά σχεδιασμένη προσπάθεια να δοθεί τέλος σε πρόσφατα εγχειρήματα κατ' επίφαση «αποκομματικοποίησης» της διοίκησης τα οποία συνοδεύονταν από προβλέψεις διαδικασιών χειραγωγήσιμων από την εκάστοτε πολιτική ηγεσία, που αναπόφευκτα οδηγούσαν στην τοποθέτηση προσώπων με γενικές αρμοδιότητες και έντονα πολιτικά χαρακτηριστικά στην κορυφή της υπηρεσιακής ιεραρχίας, όπως συνέβη με τον Ν.4389/2016 (Αιτιολογική Έκθεση Ν.4622/2019, σελ.26).

Οι Γενικοί και οι Ειδικοί Γραμματείς ως μετακλητοί υπάλληλοι 2^{ου} βαθμού ειδικών θέσεων διορίζονται και παύονται με κοινή απόφαση του Πρωθυπουργού και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Παράλληλα, οι Ειδικές Γραμματείες του προηγούμενου εδαφίου δύνανται να υπάγονται σε μέλος της Κυβέρνησης, Υφυπουργό ή Γενικό Γραμματέα. Είναι μετακλητοί υπάλληλοι με βαθμό 2ο της κατηγορίας ειδικών θέσεων. Φαίνεται δηλαδή τελικά ότι η στελέχωση των ιδιαίτερων γραφείων των κυβερνητικών στελεχών από μετακλητούς υπαλλήλους και αποσπασμένους συνεργάτες, προκειμένου να θεσπισθούν κανόνες αποφυγής σύγκρουσης συμφερόντων (Αιτ. Έκθεση Ν.4622/2019, σελ.26-27).

Επιπλέον, με τη θέσπιση τριετούς θητείας και με το δικαίωμα ανανέωσης για μία ακόμα θητεία, θεσπίζεται η ελάχιστη απαραίτητη δικλείδα ασφαλείας για την αποφυγή φαινομένων κατάχρησης εξουσίας, διαφθοράς και οργανωτικής εντροπίας και δημιουργείται η απαραίτητη πρόκληση στα υπηρεσιακά στελέχη που φιλοδοξούν να σταδιοδρομήσουν στο ανώτατο επίπεδο. Όσον αφορά τον περιορισμό της εμπειρίας σε θέση ευθύνης στην Κεντρική Δημόσια Διοίκηση είναι απαραίτητος προκειμένου να εξασφαλιστεί η προηγούμενη ώσμωση των υποψηφίων με θέματα που αφορούν αυτή καθ' αυτή τη λειτουργία των Υπουργείων – λειτουργία η οποία διακρίνεται από πλήθος ιδιαιτεροτήτων σε σχέση με τους λοιπούς φορείς του δημόσιου τομέα.

Μάλιστα, η εισαγωγή της έννοιας της σταθμισμένης προϋπηρεσίας σε θέση ευθύνης επιπέδων Γενικής Διεύθυνσης και Διεύθυνσης αποσκοπεί στην ταυτόχρονη θέσπιση των απαιτούμενων ορίων και για τα δύο επίπεδα γεγονός που επιτρέπει με τη σειρά του και τη διεύρυνση της δεξαμενής υποψηφίων, άρα και την ενισχυμένη διαφάνεια, νομιμότητα και ισότητα σε κάθε υποψήφιο. Παράλληλα, με τον αποκλεισμό από τις θέσεις των Υπηρεσιακών Γραμματέων, υπαλλήλων οι οποίοι κατά τα προηγούμενα πέντε (5) έτη πριν από την υποβολή της υποψηφιότητας έχουν θητεύσει σε πολιτικά γραφεία, ή έχουν αποσπαστεί σε πολιτικά κόμματα ή έχουν θητεύσει σε θέσεις γραμματέων (γενικών, ειδικών, εκτελεστικών), ενισχύεται ακόμα περισσότερο ο στόχος της αποκομματικοποίησης της αμιγώς διοικητικής λειτουργίας της δημόσιας διοίκησης.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Η διαπίστωση ότι η ελληνική δημόσια Διοίκηση λειτουργεί σε πλαίσιο παθογένειας και έχει ανάγκη από μια εκ βάθρων αναμόρφωση, όχι μόνο όσον αφορά το διοικητικό, αλλά και το πολιτικό επίπεδο διακυβέρνησης, αποτελεί κοινή παραδοχή στον ελληνικό και διεθνή δημόσιο διάλογο.

Στο πλαίσιο αυτής της προβληματικής κατάστασης, η προηγούμενη κυβέρνηση (ΣΥΡΙΖΑ) ψήφισε όσα ήταν αναγκασμένα να ψηφιστεί από τα Μνημόνια και τους Θεσμούς, χωρίς να καταφέρει να περιορίσει την κομματικοποίηση του κράτους (<https://www.syntagmawatch.gr/trending-issues/to-schedio-gia-to-epiteliko-kratos-paradeigma-pros-apofygin-i-deigma-kalon-protheseon/>).

Οι υπηρεσίες που έχουν δημιουργηθεί και αναφέρονται απευθείας στον Πρωθυπουργό, έχουν μετεξελιχθεί με τα χρόνια αλλάζοντας κατά καιρούς όνομα και δέσμη αρμοδιοτήτων, διαμορφώνοντας κάθε φορά και έναν άλλο ρόλο. Εντούτοις, ο βασικός τους ρόλος, που είναι καταρχάς συμβουλευτικός και υποστηρικτικός ως προς τον Πρωθυπουργό, δεν έχει μεταβληθεί. Τόσο οι διαδικασίες στο Κέντρο της διακυβέρνησης όσο και οι δομές αποτελούν ιδιαίτερα σημαντικά στοιχεία. Οι δομές αυτές δείχνουν τη διαδρομή και την κατεύθυνση που είναι απαραίτητο να ακολουθεί η Κυβέρνηση θεσπίζοντας όργανα και διαδικασίες που βελτιώνουν την αποτελεσματικότητα του κέντρου διακυβέρνησης.

Με τη στενή του έννοια, το Κέντρο διακυβέρνησης περιλαμβάνει μόνο τις υπηρεσίες που βρίσκονται κοντά στον Πρωθυπουργό και ασχολούνται αποκλειστικά με αυτόν. Μάλιστα, η θέση μέσα στην εκτελεστική εξουσία αποτελεί καθοριστικό κριτήριο. Αντιθέτως, υπό την ευρεία έννοια, ο ορισμός του Κέντρου διακυβέρνησης περιλαμβάνει μονάδες και υπηρεσίες που επιτελούν είτε κεντρικές είτε διατομεακές κυβερνητικές λειτουργίες, ακόμη και αν δεν τοποθετούνται δίπλα στον Πρωθυπουργό. Σε κάθε περίπτωση πάντως, ο βασικός ρόλος του Κέντρου διακυβέρνησης είναι να αποτελεί μια συνεκτική κεντρική ηγεσία με βασική αποστολή τον συντονισμό και τη συνεργασία στο σύνολο της δημόσιας διοίκησης, ώστε οι όποιες μεταρρυθμίσεις που εφαρμόζονται, να είναι αποτελεσματικές.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Ακαλίδης, Στ. και Μοσχόπουλος, Δ. (2008), Η Ελληνική Δημόσια Διοίκηση, Τόμος Β' (Β' έκδοση), Πάτρα: Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο
- Νόμος 4622/2019, «Επιτελικό Κράτος: οργάνωση, λειτουργία και διαφάνεια της Κυβέρνησης, των κυβερνητικών οργάνων και της κεντρικής δημόσιας διοίκησης», άρθρα 35, 36, 41, 42, και 44.
- Αιτιολογική έκθεση του Ν. 4622/2019 διαθέσιμη στο

<https://www.hellenicparliament.gr/UserFiles/2f026f42-950c-4efc-b950-340c4fb76a24/epitel-kratos-eis.pdf>

(βλ. σελ. 24- 27, 30-32)

- Σπανού, Κ. (2018), «Αποπολιτικοποίηση επιτελικών θέσεων», στο Μεταρρυθμίσεις στη Δημόσια Διοίκηση στη διάρκεια της κρίσης: Επισκόπηση / Περιγραφή / Αποτίμηση, σ.σ. 256- 266, Αθήνα: ΕΛΙΑΜΕΠ, διαθέσιμο στο <https://www.eliamep.gr/wp-content/uploads/2018/11/metarrythmiseis-sth-dimosia-dioikisi-sti-diarkeia-tis-krisis.pdf>

- Νόμος 4389/2016, ΦΕΚ Α 94/27.05.2016, «Επείγουσες διατάξεις για την εφαρμογή της συμφωνίας δημοσιονομικών στόχων και διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων και άλλες διατάξεις», άρθρο 170.

- Αιτιολογική έκθεση του Ν. 4389/2016 διαθέσιμη στο

<https://www.hellenicparliament.gr/UserFiles/2f026f42-950c-4efc-b950-340c4fb76a24/epidiat-eis-sunolo-neo.pdf>

Μποτόπουλος, 2019, στο: <https://www.syntagmawatch.gr/trending-issues/to-schedio-gia-to-epiteliko-kratos-paradeigma-pros-apofygin-i-deigma-kalon-protheseon>